

Spotprent uit 1813. Kozak doorsteekt Napoleon. Tekst onder de prent: 'Om het gedaane aan het menschdom te vreeken wil ik hem zoo door steecken' (Atlas van Stolk)

De veldtocht naar Rusland door Napoleon was één grote mislukking: steden zoals Moskou en Smolensk brandden totaal af, er waren één miljoen doden te betreuren en Rusland bleef Russisch en geregeerd door tsaar Alexander. En een groot deel van Europa had genoeg van Napoleon.

Opereren op het slagveld

Oorlogen waren vaak een zegen voor de vooruitgang van de geneeskunde. Ze forceerden doorbraken in chirurgie, reanimatietechnieken, infectiebestrijding, revalidatie en zorglogistiek. Het verhaal van drie Franse veldchirurgen aan wie de mensheid veel heeft te danken.

DOOR JAN HEIN VAN DIERENDONCK

Pagina 36

Bevroren tenen en krijgsgevangenschap

Het ooggetuigenverslag van de veldtocht naar Rusland van de Zwollenaar Jan Willem van Wetering is niet eerder gepubliceerd. Van Wetering maakte onder andere de overtocht over de Berezina mee. Het is een indrukwekkend verslag, koel, en nuchter opgeschreven.

Pagina 42

Literatuur

Napoleon, Goethe, Stendhal en Lord Byron. Grote 19e eeuwers. De bewondering voor elkaar was er ook. Goethe en Napoleon ontmoetten elkaar. Stendhal vocht mee in de hel van 1812. Lord Byron liet een kopie maken van Napoleons koets.

DOOR ROY DE BEUNJE

Pagina 64

Hoofden rollen op de Nieuwmarkt

Op 15 juni 1812 werd op de Nieuwmarkt in Amsterdam, onder grote belangstelling, voor het eerst de guillotine gebruikt. De 37-jarige Hester Rebekka Nepping, haar 25-jarige dienstmeid Adriana van Rijswijk en haar 22-jarige minnaar Gerrit Verkerk werden geëxecuteerd.

DOOR ANJA KRABBen

Pagina 76

Inhoud

- 5 Voorwoord
- 6 Holland in 1811
DOOR ANJA KRABBen
- 9 "Wat een karakter tonen die barbaren"
DOOR ROY DE BEUNJE
- 14 Napoleon en Alexander: de Adelaar en de Sfinx?
DOOR HANS VAN KONINGSBRUGGE
- 19 Paarden in de oorlog
- 20 'Een militair moet altyd tevreden zijn'. Hollandse soldaten in Franse dienst, 1811-1812
DOOR MARC GEERDINK-SCHAFTENAAR
- 26 De kleine trommelaar
- 28 Dirkje Kuik en de Berezina-etsen
- 30 Een barre tocht
DOOR RUUD SPRUIT
- 41 Brieven uit Moskou
- 52 Van Smolensk naar Moskou. In het spoor van Napoleon
TEKST EN FOTO'S: ROEL VOS
- 56 Gegaan als haan, teruggekeerd als kapoen. Satirische gedichten van Van Marle
DOOR LOTTE JENSEN
- 60 De gebroeders Caulaincourt
DOOR ROY DE BEUNJE
- 70 Vrouwen in het leger van Napoleon
DOOR BAS LEMS
- 75 Doden op het slagveld
- 81 Twee eeuwen later: Napoleon keert terug als weldoener
DOOR JOOST VAN HÖVELL
TOT WESTERVLIER EN
GERRIT HAAKMEESTER
- 84 Napoleontische topstukken op een Haagse bovenwoning
TEKST: ANJA KRABBen,
FOTO'S: ROY DE BEUNJE
- 86 Strijd op het dambord: de Coup Napoleon
DOOR WIM VAN MOURIK
- 88 1812-2012
- 89 Slotakkoord
- 90 Bronnen, literatuur en colofon